

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย
จังหวัดนนทบุรี

PUBLIC PARTICIPATION IN THE DEVELOPMENT OF SAI NOI SUBDISTRICT
MUNICIPALITY, SAI NOI DISTRICT, NONTHABURI PROVINCE

จุมพล โพธิสุวรรณ

Jumpol Phothisuwan

วรเมศ จงโฮฬารดำรง

Woramet Jongholandamrong

สมชาย วิมลสุข

Somchai Wimonasuk

และอนงค์วรรณ เทพสุทิน

Anongwan Thepsutin

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University

Email: nolwoom@gmail.com kramonporn@hotmail.com K_Kalyayanamit@hotmail.com

kruewan208@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 5 ตุลาคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 29 มีนาคม 2568

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 16 สิงหาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ประชาชนทุกสาขาอาชีพที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลไทรน้อย และมีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลตำบลไทรน้อย จำนวน 2,010 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 337 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตาม

ตารางของ ทาโร่ ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test (ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนา ($\bar{X} = 4.00$) การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ($\bar{X} = 3.88$) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน ($\bar{X} = 3.94$) และการมีส่วนร่วมในการติดตามข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ประชาชน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ขนาดของครอบครัว และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) 3. ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่า ประชาชนอยากรู้รายละเอียดการทำงานของเทศบาล โดยเฉพาะเรื่องการค้าเนินงานทางพัสดุ อยากให้เทศบาลจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อสร้างความสามัคคีคืออยากมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนของตนเอง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การพัฒนา; เทศบาลตำบลไทรน้อย

ADSTRACT

The objective of this research article is to 1) to study the public participation in the development of Sai Noi Subdistrict Municipality, Sai Noi District, Nonthaburi Province, 2) to study the factors related to the public participation in the development of Sai Noi Subdistrict Municipality, Sai Noi District, Nonthaburi Province, and 3) to study the suggestions for the public participation in the development of Sai Noi Subdistrict Municipality, Sai Noi District, Nonthaburi Province. The research was quantitative. The population was people from all walks of life living in Sai Noi Subdistrict Municipality. There were 2,010 people whose names were on the list of voters in Sai Noi Subdistrict Municipality. The sample size was 337 people. The sample size was determined according to the table of Taro Yamane. The tool used in the research was a questionnaire. Data were analyzed using percentages, averages, and standard deviations. t-test and F-test.

The research results found that

1) the public participation in the development of Sai Noi Subdistrict Municipality, Sai Noi District, Nonthaburi Province, overall, was at a high level ($\bar{x}$ = 3.92) and when considered in each aspect, it was found that participation was at a high level, followed by participation in development planning ($\bar{x}$ = 4.00), participation in administration ($\bar{x}$ = 3.88), participation in administrative inspection ($\bar{x}$ = 3.94), and participation in following up on news ($\bar{x}$ = 3.87) respectively. 2) the factors related to the public participation in the development of Sai Noi Subdistrict Municipality, Sai Noi District, Nonthaburi Province, as a whole and in each area, classified by gender, age, marital status, and education level, family size and different average, monthly incomes were found to contribute to the development of Sai Noi Subdistrict Municipality, not different ($p > .05$). 3) the suggestions for the public participation in the development of Sai Noi Subdistrict Municipality, Sai Noi District, Nonthaburi Province was found that people wanted to know details of the municipality's work, especially regarding operations. The parcel would like the municipality to organize activities together with other local administrative organizations to create unity, participate in planning the development of your own community.

Keywords: public participation, development, Sai Noi Subdistrict Municipality,

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดีขององค์ภาครัฐ ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น คือ มีความรับผิดชอบต่อประชาชน มีจริยธรรม และที่สำคัญคือต้องมีความโปร่งใส ไร้ทุจริตและประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งจะให้มีการตรวจสอบได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนตามสิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้นั้น ไม่เฉพาะเพียงแค่การเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งเท่านั้น แต่ยังไม่รวมถึงสิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการควบคุม ตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยและการปกครองท้องถิ่น (Uwanno, 1999) สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (ฉบับปัจจุบัน) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (ฉบับปัจจุบัน) “หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 78” รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใด บรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือ

ชุมชน (นราศักดิ์ ทองเกตุ และโกศล สอดส่อง, 2564) ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลจึงถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการนำตำบลไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน หลักของการมีส่วนร่วมของชุมชนได้มีการยอมรับอย่างกว้างขวางเพราะเป็นทั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ถูกต้องและเป็นวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาความ เป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่ในสังคม เป็นการขยายบริการของรัฐให้ครอบคลุม เป็นวิธีการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นพร้อมทั้งเป็นเครื่องมือหรือกลไกในการศึกษาแก่ชุมชนที่จะช่วยให้ชุมชนได้พัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ สามารถค้นหาปัญหาและความต้องการของตนเอง วางแผน แก้ไข ตลอดจนรับผิดชอบต่อโครงการพัฒนาที่ตนกำหนดขึ้น ซึ่งจะไปสู่ความสามารถที่จะยืนได้ด้วยตนเองในที่สุด การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากประชาชนในชุมชนเป็นผู้รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของชุมชนตนเองเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะเป็นผู้อาศัยในพื้นที่มานานอย่างต่อเนื่อง จึงน่าจะรู้เรื่องราวของปัญหา และความต้องการ ดังนั้นการที่ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบปัญหาและความต้องการได้เข้ามามี ส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นตอนต่าง ๆ ของการพัฒนา จึงน่าจะเป็นสิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้สร้างความรู้สึกเป็น เจ้าของ และการแก้ไขปัญหามาตรังตรงจุดกับความต้องการมากขึ้น (ธวัช วราสุนันท์, และโชติ บดีรัฐ, 2564)

เทศบาลตำบลไทรน้อย ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มทางทิศตะวันตกของตำบลไทรน้อย มีคลองพระพิมลราชคลองทวีวัฒนาและคลองห้าร้อยไหลผ่าน มีพื้นที่ 2.3 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 1,437.5 ไร่ครอบคลุมพื้นที่ 2 ตำบล 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บางส่วนของหมู่ที่ 1 ตำบลคลองขวางและบางส่วนของหมู่ที่ 5 ตำบลไทรน้อย (เทศบาลตำบลไทรน้อย, 2566) สำหรับ เทศบาลตำบลไทรน้อย การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะสนับสนุนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนด จุดหมายในการพัฒนา การกำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินการเพื่อนำไปสู่จุดหมายอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานและโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด (อดิวิธ ศิริพันธ์, 2563) แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน เทศบาลตำบลไทรน้อย กำลังเผชิญปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในหลายมิติ ทั้งประชาชนส่วนใหญ่มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลน้อย สาเหตุหลักมาจากกลไกการมีส่วนร่วมที่มีจำกัดช่องทางการสื่อสารที่ไม่หลากหลาย และการขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ประชาชนจึงไม่ทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล ส่งผลให้ประชาชนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไม่เห็นประโยชน์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรม และไม่รู้ว่าจะเข้าร่วมได้อย่างไร ประชาชนบางส่วนรู้สึกไม่เป็นเจ้าของ มองว่าการพัฒนาเทศบาลเป็นหน้าที่ของภาครัฐเท่านั้น ขาดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ส่งผลให้ประชาชนไม่รู้สึกอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล ผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง

ๆ ของเทศบาลมักเป็นกลุ่มเดิมๆ เช่น คณะกรรมการชุมชน อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อสม.) ประชาชนทั่วไปมีโอกาสเข้าร่วมน้อย ส่งผลให้การพัฒนาเทศบาลขาดความหลากหลาย ขาดมุมมองจากประชาชนกลุ่มต่าง ๆ และภาวะเฉื่อยชา คือประชาชนบางส่วนมีความเฉื่อยชา ขาดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม สาเหตุอาจมาจากความยุ่งยากในการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งผลให้แผนงานและโครงการของเทศบาลอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน การพัฒนาเทศบาลอาจไม่ยั่งยืน และประชาชนอาจสูญเสียโอกาสในการพัฒนาตนเองและชุมชน

จากปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี” โดยมุ่งหวังว่าผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย และชุมชน ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน นำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
- 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
- 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

Reeder (1963) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การร่วมกันในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลและการมีส่วนร่วมเป็นกลุ่ม Peter Oakley and David Marsden (1991) กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไปสัมพันธ์กับเรื่องการสร้างประชาธิปไตยทางการเมือง หรือมิฉะนั้นก็เอาไปเกี่ยวพันกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม หรือการเติบโตตามคำว่า “พัฒนา” ขึ้นมา หรือที่ใช้กันบ่อย ๆ คือ ในแง่ที่รัฐบาลจะเข้าไปกับสภาพของการ “มีส่วนร่วม” ที่รัฐบาลใช้ ขณะที่ Cohen and Uphoff (1977) เสนอว่าบุคคล 4 ฝ่ายมีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีปัจจัยหลายปัจจัยที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) อายุและเพศ (2) สถานภาพในครอบครัว (3) ระดับการศึกษา (4) สถานภาพทางสังคม เช่น ชั้นทางสังคม ศาสนา (5) อาชีพ (6) รายได้และทรัพย์สิน (7) ระยะเวลาในท้องถิ่น และระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ (8) ที่ดินถือครองและ

สถานภาพแรงงาน ซึ่ง Cohen and Uphoff (1980) กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่ามีดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) 2) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ไขปัญหา (Decision Making) 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหา (Implementation) 4) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการ (Benefits) และ 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ทฤษฎีการจัดการ (เริ่มยุคใหม่) Drucker (2005) เสนอเป็นหลักการว่า กระบวนการจัดการประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดหน้าที่การงานที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายขององค์กร โดยกำหนดว่าจะดำเนินการอย่างไรและดำเนินการเมื่อไร เพื่อให้ความสำเร็จ ตามแผนที่วางไว้ การวางแผนต้องควบคุมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว 2) การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการมอบหมายงานให้บุคคลในแผนกหรือฝ่ายได้ ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้ เมื่อแผนกฝ่ายประสบความสำเร็จก็จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จไปด้วยดี 3) การเป็นผู้นำ (Leading) เป็นการจูงใจ การชักนำ การกระตุ้นและชี้ทิศทางให้ดำเนินไปสู่เป้าหมาย โดยการเพิ่มผลผลิตและเน้นมนุษยสัมพันธ์ทำให้เกิดระดับผลผลิตในระยะยาวที่สูงกว่า ภาวะงานเพราะคนมักไม่ค่อยชอบภาวะงาน 4) การควบคุม (Controlling) เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับผลงานปัจจุบันกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และทำการตัดสินใจไปตามเกณฑ์หรือไม่

Dalf (2006) กล่าวถึง กิจกรรมหลักทางการจัดการแบ่งออกเป็นกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 4 ประการ คือ 1) การวางแผน (Planning) ประกอบด้วย การกำหนดขอบเขตของธุรกิจ ตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ ตลอดจนกำหนดวิธีการเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

2) การจัดองค์การ (Organizing) ประกอบด้วย การจัดบุคคล แบ่งแผนงาน และจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับแผนงาน เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการตามแผนให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด การวางแผนและการจัดการองค์การนี้จัดได้ว่าอยู่ในส่วนของการคิดซึ่งเป็นนามธรรมเพื่อให้ ส่วน การคิดนี้ไปสู่การกระทำที่สำเร็จเป็นรูปธรรมจะต้องอาศัยสมาชิกในองค์กรซึ่งหมายถึงตนเอง และผู้อื่นร่วมกันทำงาน และเพื่อให้สมาชิกสามารถทำงานได้ตามความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่และบรรลุวัตถุประสงค์ จะต้องอาศัยกิจกรรมในลำดับต่อไปนี้ เรียกว่า การชักนำ 3) การชักนำ (Leading) ประกอบด้วยเนื้อหา 2 เรื่อง สำคัญ คือ ภาวะผู้นำ (Leadership) ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาตัวผู้บริหารเอง และการจูงใจ (Motivation) ซึ่งเกี่ยวกับการชักจูง หรือการกระตุ้นให้ผู้อื่นทำงานได้เต็มที่ตามความรู้ความสามารถ 4) การควบคุมองค์การ (Controlling) เป็นการควบคุมองค์การให้ดำเนินงานต่าง ๆ ภายในองค์กร เป็นไปตามแผนงาน ความคาดหวังหรือมาตรฐานที่กำหนด

3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

Holloway (1951) กล่าวว่า องค์การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชาชนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีอำนาจปกครองตนเองมีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน ซึ่ง ประหยัด หงษ์ทองคำ (2546) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ 4 ประการดังนี้

1. เพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันให้การศึกษา การปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง หรือมีส่วนร่วมเข้ามาดำเนินการของท้องถิ่นด้วยตนเอง
2. เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักปกครองตนเองโดยมี ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ รับผิดชอบบริหารกิจการของท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่อย่างอิสระ
3. เพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ เทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ประชากร คือ ประชาชนทุกสาขาอาชีพที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลไทรน้อย และมีรายชื่ออยู่

ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลตำบลไทรน้อย จำนวน 2,010 คน (ที่มา: สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลไทรน้อย ณ มิถุนายน 2566) กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชาชน จำนวน 2,010 คน โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 337 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบรายการตรวจสอบ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ

ที่ศึกษา คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ขนาดของครอบครัว และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) วัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งเป็นตัวแปรตาม คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามข้อมูลข่าวสาร จำนวน 7 ข้อ ด้านการมีส่วนร่วมในวางแผนการพัฒนาจำนวน

7 ข้อ ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน จำนวน 7 ข้อ และด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน จำนวน 6 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open – Ended Question) สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนา

เทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test (ANOVA)

ผลการวิจัย

1.กลุ่มประชากรตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 337 คน เพศชายร้อยละ 50.1 เพศหญิงร้อยละ 49.9 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.7 สถานภาพสมรส พบว่า สมรสแล้วร้อยละ 65.6 เป็นโสดร้อยละ 22.8 เป็นหม้าย หย่าร้าง ร้อยละ 11.6 ระดับการศึกษา พบว่า จบระดับมัธยมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 39.5 รองลงมาจบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพร้อยละ 38.6 จบปริญญาตรีน้อยที่สุด ร้อยละ 9.5 ขนาดของครอบครัว พบว่า เป็นครอบครัวขนาดตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป ร้อยละ 45.7 รองลงมาเป็นครอบครัวขนาด 4-6 คน ร้อยละ 43.0 ในส่วนของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ส่วนมากมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 91.7 รายได้ที่สูงกว่า 7,500 บาท มีน้อยมาก ร้อยละ 3.9

2.การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนา ($\bar{X} = 4.00$) การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ($\bar{X} = 3.88$) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน ($\bar{X} = 3.94$) และการมีส่วนร่วมในการติดตามข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามข้อมูลข่าวสาร พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสนทนากับบุคคลอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาล ($\bar{X} = 4.59$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50 - 3.85$)

ด้านการมีส่วนร่วมการวางแผนการพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การหาสาเหตุและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชน ($\bar{X} = 4.54$) และการเข้าร่วมประชุมในการตัดสินใจและให้ความเห็นชอบในโครงการ/กิจกรรม ($\bar{X} = 4.54$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีส่วนร่วมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77 - 3.88$)

ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 3.79 - 4.44$)

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) ส่วนด้านอื่น ๆ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53 - 3.95$)

3.ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ประชาชนโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา ขนาดของครอบครัว และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

4.ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี คือ ประชาชนต้องการเข้าไปร่วมรับทราบผลปฏิบัติงานของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงานทางพัสดุของเทศบาลตำบลไทรน้อย ประชาชนในชุมชนต้องการให้เทศบาลตำบลไทรน้อย จัดกิจกรรมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ เพื่อสร้างความสามัคคี สมานฉันท์และความเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน ประชาชนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมหมู่บ้านและเสนอแนะทางจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนา ($\bar{X} = 4.00$) การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ($\bar{X} = 3.88$) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน ($\bar{X} = 3.94$) และการมีส่วนร่วมในการติดตามข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษพร วิจิตรแสนแก้ว (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในแต่ละด้านมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมรัตน์ จันทรเจริญ (2566) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระแซง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระแซง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับน้อย เช่น การเข้าไปตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น เมื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระแซง พบว่าในภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ

อาชีพ ระดับรายได้ ที่แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระแซง ไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ขนาดของครอบครัว และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย ไม่แตกต่างกัน ($p>.05$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูริต ทักษ์ศรี (2565) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ อาชีพ ระดับรายได้ที่ต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธราทิพย์ แสงน้อย (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอายุ และอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ประชาชนต้องการเข้าไปร่วมรับทราบผลปฏิบัติงานของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงานทางพัสดุของเทศบาลตำบลไทรน้อย ประชาชนในชุมชนต้องการให้เทศบาลตำบลไทรน้อยจัดกิจกรรมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ เพื่อสร้างความสามัคคี สมานฉันท์และความเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน ประชาชนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุม ประชุมหมู่บ้าน สอดคล้องกับการศึกษาของ อิศริยา เชมะจारी (2565) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรเร่งดำเนินการจัดทำมาตรการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการและข้อจำกัดของกลุ่มประชาชนที่มีปัญหาด้านเวลา อาชีพ หรือรายได้ เพื่อให้พวกเขามีโอกาสเข้าร่วมได้มากขึ้น นอกจากนี้ ควรสร้างแรงจูงใจและให้ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนรับทราบสิทธิ ประโยชน์ และคุณค่าที่พวกเขาจะได้รับจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยพล สุขเกษม (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลเมืองบางกะดี อำเภเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี และผลการศึกษาวิจัย ควรมีการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการภายในองค์กรโดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบการบริหารงานจากภาคประชาชนในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น และอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และต้องจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลเมื่อ

สรุปองค์ความรู้ใหม่

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี • ร่วมในการวางแผน • ร่วมหาสาเหตุปัญหา/เสนอแนวทางแก้ไข • ร่วมตัดสินใจ • ร่วมในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ • ร่วมในการติดตามตรวจสอบ	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่ยั่งยืนและเข้มแข็ง • ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเข้าถึงง่าย • กลไกในการรับฟังความคิดเห็น • สร้างความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วม • เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน • ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกระดับ • จัดประชุมประชาคมหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ • สร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ
--	--

ภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้ใหม่

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ประชาชนตำบลไทรน้อยมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในระดับสูง ทั้งการมีส่วนร่วมในการวางแผน ประชาชนมีส่วนร่วมในการหาสาเหตุและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชน รวมถึงการเข้าร่วมประชุมตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของชุมชน และมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศบาล ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมได้ อย่างไรก็ดี เพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ยั่งยืนและเข้มแข็งยิ่งขึ้น เทศบาลควรส่งเสริมช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเข้าถึงง่าย เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและทันสมัย มีกลไกในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงการทำงาน จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการ และบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วม ควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกระดับด้วยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินงานโครงการต่าง ๆ สนับสนุนให้มีการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ และให้ประชาชนมีโอกาเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชนของ

ตนเอง และสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อสร้างความสามัคคีและพัฒนาชุมชนร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) เทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ควรพิจารณารับเรื่องร้องทุกข์ ถึงปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่เสนอให้แก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปปฏิบัติแก้ไขอย่างจริงจัง ให้เป็นรูปธรรมอย่างใสใจ ไม่เพิกเฉยละเลย และทันท่วงที

2) เทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบการบริหารงาน และการพัฒนางานของเทศบาลตำบลไทรน้อย ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3) เทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับรู้รายรับ-รายจ่ายการดำเนินการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผนการใช้จ่ายเงิน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลอื่น ๆ ในจังหวัดนนทบุรีเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมและหาวิธีดำเนินงานที่จะได้รับความร่วมมือระหว่างเทศบาลตำบลต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนและจังหวัด

2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือของประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

- ชยพล สุขเกษม. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลเมืองบางกะดี อำเภเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ทักษพร วิจิตรแสนแก้ว. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เทศบาลตำบลไทรน้อย. (2566). ข้อมูลพื้นฐาน. นนทบุรี: เทศบาลตำบลไทรน้อย.
- ธรรมรัตน์ จันทรเจริญ. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระแซง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์รัฐ

- ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
ธวัช วราสุนันท์ และ โชติ บดีรัฐ. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางระกำเมืองใหม่ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. วารสาร
มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 6(2), 52-62.
- ธราทิพย์ แสงน้อย. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นราศักดิ์ ทองเกตุ และโกศล สอดส่อง. (2564). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาล
ตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี. วารสารพุทธมัตถ์ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา
สำนักเรียนวัดอาวสุวิสิฐาราม, 6(2), 116-126.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. (2546). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: พีรพัฒนา.
- ภูริต ทักษ์ศรี. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลมิตรภาพ
อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อนุชิต โมพันดุง. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนคร
แหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อิศริยา เขมะจารี. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง
นนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการ
พัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- Cohen, J. M. & Uphoff, N. (1977). Rural Development Participation: Concepts and
Measures for Project Design, Implementation and Evaluation. New York:
Cornell University.
- Cohen, J. M. & Uphoff, N. (1980). Participation's Place in Rural Development: Seeking
Clarity Through Specificity. World Development, (8), 213-235.
- Dal, R. (2006). The New Era of Management: International Edition. Ohio: Thompson.
- Drucker, P. F. (2005). The Effective Executive in Action. Australia: Wadsworth.
- Holloway, W. V. (1951). State and Local Government in the United State. New York:
Prentice Hall.
- Oakley, P. & Marsden, D. (1991). Approaches to Participation in Rural Development.
Geneva: International Labour Office Publications.
- Reeder, W. W. (1963). Some Aspects of the Informal Social Participation of Farm

Families. New York: Cornell University Press.

Uwanno, B. (1999). Good Governance in Thai Society. Bangkok: Winyuchon.